

ΔΙΕΘΝΗΣ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΘΡΑΚΗΣ ΣΤΗ ΧΑΓΗ

Στο διαπανεπιστημιακό διαγωνισμό της Εικονικής Δίκης Διεθνούς Δικαίου (Telders International Law Moot Court Competition) στο Διεθνές Δικαστήριο των Ηνωμένων Εθνών στη Χάγη της Ολλανδίας για το έτος 2002 η *Νομική Θράκη* εκπροσωπώντας την Ελλάδα μετά από εσωτερικό προκριματικό διαγωνισμό με τη Νομική Αθηνών, απέσπασε τις ακόλουθες διακρίσεις:

- Πρώτο βραβείο στον τελικό του διαγωνισμού (πλευρά ενάγοντος).
- Τέταρτη θέση μεταξύ 25 ευρωπαϊκών πανεπιστημίων στη συνολική κατάταξη (γραπτή και ακροαματική διαδικασία).
- Τρίτη θέση στον ημιτελικό (πλευρά εναγομένου).
- Συναρίθμηση του φοιτητή Μ. Βάγια στους 5 καλύτερους συνηγόρους μεταξύ 100 και πλέον συμμετεχόντων φοιτητών.

Στην ομάδα του πανεπιστημίου Θράκης συμμετείχαν οι φοιτητές *Χρύσα Αλεξοπούλου, Μιχαήλ Βάγιας, Ελισάβετ Μπίτσικα και Κωνσταντίνος Σαμαράς*, υπό την επίβλεψη του Λέκτορα Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου του Τμήματος Νομικής ΔΠΘ *Κωνσταντίνου Αντωνόπουλου*, με την πολύτιμη συνεπικουρία της κ. *Χαράς Αρώνη* και τη βοήθεια του διδάκτορα κ. *Βασιλείου Γραμματίκα*.

Ο διαγωνισμός αυτός διοργανώθηκε για πρώτη φορά το 1977 στη μνήμη του καθηγητή διεθνούς δικαίου στο πανεπιστήμιο του Leiden, *Ben Telders* (1903-1945). Ο καθηγητής Telders εργάστηκε για την καθιέρωση των αρχών του διεθνούς δικαίου στις διεθνείς σχέσεις κατά το πρώτο μισό του 20ού αιώνα και έχασε τη ζωή του σε στρατόπεδο συγκεντρώσεως της Ναζιστικής Γερμανίας το 1945.

Στο διαγωνισμό συμμετέχουν πολλά Πανεπιστήμια από όλη την Ευρώπη και αντικείμενό του αποτελεί η διεξαγωγή εικονικών συνεδριάσεων του Διεθνούς Δικαστηρίου στην αγγλική γλώσσα, σχετικά με μία διαφορά μεταξύ δύο εικονικών κρατών. Ο τρόπος διεξαγωγής του διαγωνισμού ακολουθεί τη διαδικασία που ισχύει στην επίλυση πραγματικών διεθνών διαφορών από το Διεθνές Δικαστήριο. Περιλαμβάνει αρχικά τη γραπτή διαδικασία, με εκπόνηση από τον Οκτώβριο των γραπτών υπομνημάτων, τα οποία υποβάλλονται τον Ιανουάριο του επομένου έτους, και την ακροαματική διαδικασία στο Διεθνές Δικαστήριο τον Απρίλιο.

Από κάθε Ευρωπαϊκό κράτος επιτρέπεται να συμμετέχει μόνον ένα πανεπιστήμιο, με ομάδα τεσσάρων φοιτητών, δύο από τους οποίους είναι συνήγοροι του ενάγοντος κράτους και οι άλλοι δύο συνήγοροι του εναγομένου κράτους. Σε περίπτωση που υπάρχει αίτηση συμμετοχής περισσότερων του ενός πανεπιστημίων από το ίδιο κράτος, διεξάγεται εσωτερικός προκριματικός διαγωνισμός, ο νικητής του οποίου προχωρά στην ημιτελική φάση στη Χάγη. Κάθε πανεπιστήμιο διαγωνίζεται στην ημιτελική φάση δύο φορές ως ενάγον κράτος και δύο φορές ως εναγόμενο

κράτος με αντιπάλους, αντίστοιχα, τους εναγόμενους και ενάγοντες άλλων πανεπιστημίων. Το πανεπιστήμιο που θα καταταγεί στην πρώτη θέση από την πλευρά του ενάγοντος κράτους θα διαγωνισθεί στον τελικό του διαγωνισμού με το πανεπιστήμιο που θα καταλάβει την πρώτη θέση από την πλευρά του εναγομένου κράτους. Ο τελικός του διαγωνισμού λαμβάνει χώρα στη μεγάλη αίθουσα συνεδριάσεων του Διεθνούς Δικαστηρίου. Η σύνθεση του Δικαστηρίου στα πλαίσια του διαγωνισμού είναι τριμελής. Στην ημιτελική φάση συμμετέχουν ως δικαστές καθηγητές διεθνούς δικαίου Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων, ανώτεροι λειτουργοί διεθνών οργανισμών και διπλωμάτες, ενώ στον τελικό το Δικαστήριο συγκροτείται από τρεις δικαστές του Διεθνούς Δικαστηρίου.

Η Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Θράκης, η οποία συμμετέχει στο διαγωνισμό από το 1986, έπειτα από πρωτοβουλία του αείμνηστου καθηγητή *Κρατερού Ιωάννου*. Για το έτος 2002 η Νομική Θράκης προκρίθηκε στην ημιτελική φάση μετά από εσωτερικό προκριματικό διαγωνισμό με τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών το Φεβρουάριο του ίδιου έτους.

Η εξαιρετική Ευρωπαϊκή διάκριση που απέσπασε η Νομική Σχολή του ΔΠΘ έχει βαρύνουσα σημασία για την Ελλάδα και την πόλη της Κομοτηνής, καθώς δείχνει ότι η ακριτική Νομική της Θράκης παράγει εκπαιδευτικό έργο υψηλού επιπέδου και συγκαταλέγεται ανάμεσα στις καλύτερες Νομικές Σχολές της Ευρώπης.

Η υπόθεση του διαγωνισμού του 2002 αφορούσε ζητήματα χρήσης υδάτινων πόρων, διεθνούς ευθύνης και χρήσης ένοπλης βίας μεταξύ κρατών. Τα διάδικα κράτη *Alphaland & Betan Republic* ήταν όμορα και τα διέσχισε ένα σύστημα τριών ποταμών. Το εναγόμενο κράτος (*Alphaland*) πραγματοποίησε εργασίες εκμετάλλευσης κοιτάσματος φυσικού αερίου στο έδαφός του, με αποτέλεσμα τη καθίζηση του εδάφους, η οποία θα είχε ως αποτέλεσμα μεγάλη φυσική καταστροφή σε περίπτωση υπερχειλίσας ενός από τους ποταμούς. Για το σκοπό αυτό κατασκεύασε αντιπλημμυρικά έργα στο έδαφός του και γνωστοποίησε τη πιθανότητα καθίζησης στο ενάγον κράτος (*Betan Republic*), αλλά όχι τη κατασκευή των αντιπλημμυρικών έργων. Από το άλλο μέρος, το ενάγον κράτος κατασκεύασε μία υπόγεια σιδηροδρομική σήραγγα κάτω από εθνικό πάρκο στο έδαφός του, το οποίο διέσχισε ο ίδιος ποταμός. Μετά την ολοκλήρωση των δύο έργων στα αντίστοιχα κράτη παρουσιάστηκαν ενδείξεις αύξησης των υπογείων υδάτων στο έδαφος του ενάγοντος και μετά από ισχυρές βροχοπτώσεις προκλήθηκε πλημμύρα με αποτέλεσμα το μεγαλύτερο μέρος του εθνικού πάρκου να καλυφθεί από ύδατα και να απειλείται μεγάλη ανθρωπιστική καταστροφή για τον πληθυσμό της περιοχής. Βρισκόμενο σε αδυναμία να αντιμετωπίσει τη κρίση, το ενάγον κράτος απηύθυνε έκκληση για βοήθεια στη διεθνή κοινότητα. Αμέσως, το εναγόμενο κράτος εισήγαγε στην πληγείσα περιοχή στο έδαφος του ενάγοντος τμήματα των ενόπλων του δυνάμεων με ελαφρύ οπλισμό, τα οποία άρχισαν το έργο διάσωσης των πληγέντων, ζητώντας

από τις υπηρεσίες του ενάγοντος να απομακρυνθούν, διότι δεν ήταν αποτελεσματικές. Σε ανύποπτο χρόνο τρεις ημέρες μετά, αργά τη νύχτα, μία ομάδα προσκόπων από το εναγόμενο κράτος εισήλθε στο έδαφος του ενάγοντος, και στην προσπάθεια να διασώσει πλημμυροπαθείς συγκρούστηκε με στρατιώτες του ενάγοντος με αποτέλεσμα τρεις από αυτούς να χάσουν τη ζωή τους. Μετά από αυτό το περιστατικό, το ενάγον κράτος ζήτησε την άμεση αποχώρηση των δυνάμεων του εναγομένου από το έδαφός του. Αυτό αρνήθηκε, επικαλούμενο την ανάγκη διάσωσης των πληγέντων, και ιδιαίτερα των μελών μιας μειονότητας φυλετικά συγγενούς του πληθυσμού του. Μετά την άρνηση αποχώρησης, το ενάγον κράτος επικαλέστηκε το δικαίωμα άμυνας και προσέφυγε σε χρήση ένοπλης βίας κατά των δυνάμεων του εναγομένου. Τελικά επετεύχθη κατάπαυση του πυρός και η διαφορά υπεβλήθη στο Διεθνές Δικαστήριο.